

vých projektov základného geologického výskumu kryštalinika a pod.

Svoje skúsenosti z dvoch expertíz, zo študijných a iných pobytov v zahraničí využíva RNDr. I. Lehotský, CSc., pri práci vo federálnej komisii pre geologickú činnosť v zahraničí.

54 publikovaných a nepublikovaných prác svedčí o pracovnej aktivite jubilanta, ale bo-

hatá je aj jeho populárno-vedecká publikačná činnosť a spolupráca s Čs. rozhlasom, televíziou a filmom.

Pripájame sa k početným gratulantom, ktorí Ivanovi Lehotskému želajú pevné zdravie, mladistvý elán a mnoho úspechov v práci v jeho milovaných horách.

Štefan Bajanič

Fórum mladých

Karol Marsina: Príspevok k experimentálnemu modelovaniu vzniku zeolitov na ložisku Nižný Hrabovec (Bratislava 6. 5. 1982)

Zo zeolitov je v ložisku Nižný Hrabovec prítomný takmer výlučne klinoptilolit (80—90 %), ktorý tu vznikol zámennou sklovitého komponentu ryodacitového tufitu v procese diagenézy. V rámci experimentálnych prác sme vykonali hydrotermálne skúšky do teploty 150 °C. Klinoptilolit sa nám podarilo syntetizovať pri teplote 150 °C za 216—504 hodín pôsobením 2M zmiešaného roztoku K₂CO₃ a Na₂CO₃ na ryodacitový tufit bez zeolitov z Oreského pri konečnom pH roztoku 11. Tým sa potvrdila a čiastočne spresnila teória genézy klinoptilolitu ložiska v Nižnom Hrabovci.

Silvester Pramuka: Granáty muránskych žulorúl (Bratislava 6. 5. 1982)

Granáty muránskych žulorúl sa skúmali z niekoľkých typov hornín. Granáty granatiko-amfibolických hornín majú obsah *alm* pod 50 %, *spe* okolo 32 %, *gro* 20 %. Granáty granatiko-epidotických hornín majú 70 až 75 % *alm*, 10 % *spe* + *pyr*, pod 20 % *gro* + *and* + *uva*. Granáty granatiko-sľudnatých hornín majú 65—75 % *alm*, asi 10 % *spe* + *pyr*, nad 20 % *gro* + *and* + *uva*. Všetky granáty majú zloženú zonálnosť. Granáty z granatiko-amfibolických hornín majú jadro obohatené o *spe*, z granatiko-epidotických a granatiko-biotitických hornín o *alm*, z granatiko-muskovitických hornín o *gro*.

Zistené podmienky vzniku žulorúl sú: P = 300—700 MPa, T = 620—680 °C.

ZO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI

Otília Lintnerová: Využitie elektrónovej mikroskopie pri štúdiu sedimentárnych hornín: povrchové textúry kremeňových zŕn a ich interpretácia (Bratislava 6. 5. 1982)

Fyzikálne a chemické faktory podmieňujúce tvorbu mikroznakov na povrchu kremeňových zŕn sú vo vzťahu s kryštalografickými vlastnosťami kremeňa. Na výskum mikroznakov sa využíva elektrónová mikroskopia. Spôsob opracovania, veľkosť zŕn a kvantitatívne zastúpenie jednotlivých kategórií mikroznakov sa vyčlenili ako ukazovatele erózie, transportu, sedimentácie a diagenézy. Tenké porušené vrstvičky tvoriace povrch detritického kremeňa urýchľujú jeho rozpúšťanie a opätovné vyzrážanie SiO₂, čím ďalej vzrastá rôznorodosť mikroznakov na povrchu zŕn. Metóda sa dá využiť hlavne na štúdium sedimentov z trefohorných a štvrtohorných panví, ale aj na bádanie starších hornín. Pomocou nej možno riešiť otázky spôsobu spájania a vyplňania pórov, čo súvisí s možnými kolektorovými vlastnosťami sedimentov.

Mária Hrnčárová: Geochemia západo-karpatského barytu (Bratislava 6. 5. 1982)

Podľa obsahu stroncia ako základného genetického indikátora v baryte sa zistilo: 1. baryt z permských melafýrov v Nízkych Tatrách sa výrazne odlišuje od barytu prífahleho kryštalinika; 2. baryt zo sideritových ložísk Nízkych Tatier má vyšší obsah stroncia ako baryt zo sideritových ložísk Spišsko-gemerského rudohoria. Predpokladáme, že mali odlišný zdroj zrudnenia a nevznikli v tom istom časovom období.